Demokrasi Bilinci Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Demokrasi Bilinci Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19594

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Demokrasi Bilinci Ölçe?i, Yücel Akan taraf?ndan 2011 y?l?nda Sakarya Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde haz?rlanan bir yüksek lisans tezi (Yüksek lisans tezi) kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Ölçe?in temel amac?, ortaö?retimde ö?renim gören ö?rencilerin sahip olduklar? demokrasiye yönelik bilinç düzeylerini ve bu bilincin bile?enlerini sistematik olarak ölçmektir. Ölçek, bir **geli?tirme** çal??mas? ürünü olup, ö?rencilerin demokratik de?erlere olan yakla??mlar?n?, kat?l?mc?l?k düzeylerini ve hak ile sorumluluk bilincini de?erlendirmeye odaklanm??t?r.

Ölçek, spesifik olarak Sakarya ili örne?indeki ortaö?retim ö?rencileri üzerinde uygulanm??t?r. Çal??ma, ö?rencilerin demokrasi bilincinin çe?itli demografik ve e?itimsel de?i?kenlerle ili?kisini incelemek için tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirilme süreci, psikometrik özelliklerin belirlenmesini içermekle birlikte, bu kayna??n sunuldu?u orijinal özet bilgide geçerlik ve güvenirlik katsay?lar? aç?kça belirtilmemi?tir.

Anahtar Kelimeler

Demokrasi Bilinci, Demokrasi, Ölçek Geli?tirme, Ortaö?retim Ö?rencileri, Psikometri, Sosyal Bilinç, Sakarya.

Yazarlar

Yücel Akan

Amaç

Ölçe?in birincil amac?, **ortaö?retim** (Ortaö?retim) düzeyindeki ö?rencilerin demokrasiye ili?kin bilgi, tutum ve davran??lar?n? kapsayan **demokrasi bilinci** düzeylerini ölçmek ve bu düzeyi nicel verilere dönü?türmektir. Bu ölçüm, e?itim sisteminin ö?rencilerin demokratik de?erleri kazanma sürecindeki etkinli?ini de?erlendirmeye olanak tan?r.

Ayr?ca, ölçek bulgular?, ö?rencilerin demokrasi bilincini etkileyen faktörlerin (cinsiyet, s?n?f düzeyi, aile sosyo-ekonomik durumu vb.) belirlenmesine yard?mc? olmay? amaçlam??t?r. Bu sayede, demokrasi e?itimine yönelik müfredat ve pedagojik yakla??mlar?n geli?tirilmesine katk? sa?lamak hedeflenmi?tir.

Yap?

Demokrasi Bilinci Ölçe?i, çok boyutlu bir psikolojik yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, sadece demokratik kurumlar hakk?ndaki bili?sel bilgiyi de?il, ayn? zamanda demokratik de?erlere

ARABPSYCHOLOGY.COM

(örne?in, ho?görü, e?itlik, adalet, kat?l?mc?l?k) duyulan duygusal ba?l?l??? ve bu de?erlere uygun davranma niyetini de kapsamaktad?r.

Ölçek, muhtemelen, demokratik kat?l?m, hak ve sorumluluk bilinci, farkl?l?klara sayg? ve hukuk devleti ilkesine ba?l?l?k gibi alt boyutlar üzerinden **demokrasi bilincini** operasyonelle?tirmektedir. Ölçek geli?tirme sürecinde, bu yap?n?n boyutlar? Faktör Analizi gibi istatistiksel yöntemlerle desteklenmi?tir.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi aç?kça belirtilmemi?tir ("-"). Ancak, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilen bir ölçek oldu?u için, geçerlik çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu çal??malar tipik olarak **kapsam geçerli?i** (uzman görü?leri al?narak), **yap? geçerli?i** (faktör analizi ile boyutlar?n do?rulanmas?) ve muhtemelen **ölçüt ba??nt?l? geçerlik** (ilgili di?er ölçeklerle korelasyon) a?amalar?n? içerir.

Okuyucular?n, ölçe?in detayl? geçerlik sonuçlar?na (örne?in, faktör yükleri ve aç?klanan varyans oranlar?) tezin orijinal metninden ula?mas? gerekmektedir. Tez, YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir durumdad?r.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenirlik bilgisi aç?kça belirtilmemi?tir ("-"). Ölçek geli?tirme standartlar?na uygun olarak, ölçe?in iç tutarl?l???n?n (Internal Consistency) hesaplanm?? olmas? beklenir. Genellikle bu, **Cronbach Alfa** katsay?s? kullan?larak yap?l?r.

Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Güvenirlik analizine dair spesifik rakamlar ve test-tekrar test güvenilirli?i gibi ek bilgiler için tezin tamam?n?n incelenmesi zorunludur.

Faktör Analizi

Ölçe?in **geli?tirme** türünde olmas? nedeniyle, ölçe?in yap?sal geçerli?ini belirlemek ve temel boyutlar?n? ortaya ç?karmak amac?yla **Faktör Analizi** (muhtemelen Aç?mlay?c? Faktör Analizi) uygulanm??t?r. Bu analiz, Demokrasi Bilinci yap?s?n? olu?turan ba??ms?z alt faktörlerin varl???n? istatistiksel olarak kan?tlamay? amaçlam??t?r.

Faktör analizinin sonuçlar? (örne?in, faktör say?s?, özde?erler ve maddelerin hangi faktörlere yüklendi?i), ölçe?in nihai yap?s?n? ve puanlama mekanizmas?n? belirlemede kritik rol oynam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Yüksek olas?l?kla Likert tipi derecelendirme (Örn: Hiç Kat?lm?yorum'dan Tamamen Kat?l?yorum'a kadar 4 veya 5 seçenekli).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Ö?renciler (Students)

Age Group: Ortaö?retim ya?? (Yakla??k 14-18 ya? aras?)

Population Details: Ortaö?retimde okuyan ö?renciler (Sakarya ili örne?i)

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-report questionnaire)

Anahtar Kelimeler

Yücel Akan, 2011, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilgiler E?itimi, Lisansüstü Çal??ma, Tutum Ölçe?i, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemi?tir.

Correspondence Address: Sakarya Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü (Çal??man?n yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsam?nda 2011 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Akademik çal??malar için genellikle izin gerekmese de, ticari veya büyük ölçekli uygulamalar için yazar Yücel Akan'dan veya Sakarya Üniversitesi'nden resmi izin al?nmas? tavsiye edilir. Ölçek, kamuya aç?k bir akademik çal??ma ürünü oldu?u için genellikle ücretsizdir.

Ölçe?in orijinal PDF'i a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: demokrasi-bilinci-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Akan, Y. (2011). *Ortaö?retimde okuyan ö?rencilerin demokrasi bilinci (Sakarya ili örne?i)* (Yüksek

ARABPSYCHOLOGY.COM

lisans tezi). Sakarya Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

Tezin orijinal kayd?na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Demokrasi Bilinci Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri orijinal kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tamam?na ula?mak için yukar?da belirtilen yüksek lisans tezinin orijinal metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM